

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXVI. An certitudine fidei homo certus esse possit, ac debeat, Se esse
Iustificatum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

tia, i. quia est causa efficiens illius, Pl. 36. *Salus iustorum à Domino.* 2. Quia satisfecit pro nobis, iustificansque nos, suam satisfactionem nobis donat: Nō quod Christi iustitia essentialis insit nobis vel imputetur.

AD VII. *Non imputatio* duo significat, Remissionem pec. & Infusionem gratiæ propter merita Christi satisfactoria: Col. 2. *Viuificauit vos Christo, Donans vobis delicta; delens chiographum decreti.*

AD VIII. Christo peccata nostra imputantur quoad debitum satisfactionis, non quoad culpam: Nam satisfactor pro iusto iustus sit oportet. Et sic nos *efficimur iustitia Dei* in Christo; non in nobis: ob vnionem Capitis cum membris. Item iustitia nobis inherens est Dei; sed donata nobis propter Christum ita meritum. Item *efficimur iustitia Dei*, id est, similes illi: sicut Christus dicitur peccatum per triplicem, ob similitudinem peccati.

AD IX. *Ex operibus* significat gratiosos fecit, non, gratiosos habuit, vt Calvinus vult; teste S. Chrys.

AD X. Iustitia inherens est vt indumentum; 1. quia extrinsecus infunditur; non ex nobis nascitur. 2. Induere Christum iustitiam, pro phrasi hebræa est abundanter gratia Christi repleti infusâ, non imputata. Merita Christi nobis imputantur, quibus, vt Iacob vestibus Esau, regitur nostra paupertas. Solus enim Christus est Satisfactor pro nobis Principalis, sufficiens & abundans.

AD XI. *Per hunc*, id est, Christum, vt causam efficientem; non exclusâ eius qualitate infusâ, sc. virtute, vt cau-

sa formali. Nam *Per* significat Efficientem causam, cuius affectus est causa formalis. *Annunciatur*, id est, prædicatur remissio quæ non datur prædicando, sed docetur, quâ re ipsa acquiratur. Vnde Mat. ult. *Docete omnes, baptizantes, &c. docentes eos seruare omnia.* Publicanus autem, *Luc. 18.* petijt remissionem peccatorum, sed non solam; ob infallibilem concomitantiam gratiæ infusionis; in quo vtroque consistit iustificatio potissima.

QVÆSTIO LXVI.

An certitudine fidei certus esse possit homo, vel debeat, Se esse iustificatum?

I. LUTHERANVS Kemnitius in *Exa. Conc. Trid. ad sess. 6.* impingit hanc Concilio dicam: quod faciat Dubitationem virtutem & ornamentum fidei; vt hæc esse illa non sit vera.

CALVINVS in *Antid. ibid.* fingit Patres Concilij miscere Dubitationem cum fide. Hæc de statu.

AT Concilium vel idcirco reiecit fidem Specialem Sectariorum, quod eise certa non possit: cum fides nitatur Autoritate diuina reuelata: Fiducia verò Promissione Dei, & Dispositione cuiusque: illa in genere certa est; hæc in specie est conditionata. Tantum differt Fidem inter & Fiduciam. Posita autem infallibilitate Dispositionis, infallibilis constat promissionis effectus.

H. LUTHERANI & CALVINIANI affirmant tria.

1. Fideles eam notitiam de sua gratia habere posses;

2. & Debere; vt certa fide statuunt, sibi remissa esse peccata.

n 3

3. Hæc

3. Hac fide sola eos iustificari. Ita Lutherus a. 10. 11. & c. Melanch. in Locis. Bucerus; Caluinus vbi supra, & Inst. 3. c. 2. §. 16. 17. & c. Enchir. Colon. solum tertium rejicit: Catharinus solum primum recipit.

SVADENT Scripturis, Ex S. Patribus, & Ratione. Ex Scripturis.

1. Luc. 17. Cum feceritis hæc omnia, dicite, serui inuiles sumus; quod debuimus facere, fecimus. At qui certò scit se fecisse præcepta omnia, scit proinde se diligere Deum, diligique à Deo.

2. Qui facit veritatem, venit ad lucem, vt manifestentur opera eius, quia in Deo facta sunt. Ioan. 3.

3. Ioan. 13. In hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei estis, si Dilectionem habueritis ad inuicem.

4. Rom. 8. Ipse Spiritus testimonium reddit Spiritui nostro, quòd sumus filij Dei. At illud est infallibile.

5. Rom. 8. Certus sum, quia neque mors, neque vita poterit nos separare à Caritate Dei.

6. Nos autem, 1. Cor. 2. non Spiritum huius mundi accepimus; sed Spiritum, qui ex Deo est; vt sciamus, quæ donata sunt nobis.

7. 1. Cor. 11. Probet autem se vnusquisque; & sic de pane illo edat.

8. Gloria nostra hæc est, 2. Cor. 1. testimonium conscientie nostræ: at inane id foret, si fallibile.

9. Vosmet ipsos tentate, si estis in fide. An non cognoscitis vosmet ipsos, quia Christus in vobis est? nisi forte reprobis estis. 2. Cor. 13.

10. Eph. 3. Per quem habemus fiduciam, & accessum in confidentia per fidem eius: *παραστής*, id est, audacia plus est, quam certitudo, ait Caluinus: ergo per fidem plusquam certissimus.

11. 1. Ioan. 3. Scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. ca. 5. Scimus, quoniam ex Deo sumus. Et, Qui credit in Filium Dei, habet testimonium Dei in se.

12. Satagite, 2. Pet. 1. vt per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis.

13. Ex ratione: Quia multi Sancti de sua iustitia certi fuerunt: Abel, Enoch, Noe, & c.

14. Quia Deus suam tum omnibus, tum singulis gratiam promissit: vt Zach. 9. Ecce Rex tuus venit Tibi. Luc. 12. Complacuit Patri in Te.

15. Quia Scriptura tribuit Fidei plenissi-

mam certitudinem, Heb. 10. Item Spei, Heb. 6. vt anchoræ.

AUTOR, Nemo de sua iustitia habere hæc in vita potest certitudinē fidei: nisi ex speciali reuelatione. D. Th. 1. 2. q. 112. a. 5. & c. Trid. sess. 6. c. 9.

I. Ita S. Scriptura, Prou. 20. Quis potest dicere, mundum est cor meum, purus sū à peccato? Non ait, neminem esse mundum, sed neminem posse dicere.

INSTAT Caluinus Inst. 3. c. 13. §. 3. Nemo est in vita verè mundus, ideo egent omnes imputata Christi iustitia.

AT repugnant ista, Beati mundo corde. Beati immaculati in via. Eph. 1. vt essemus sancti & immaculati.

II. Eccl. 9. sunt iusti. & c. & tamen nescit homo vtrum odio, vel amore dignus sit; sed omnia in futurum seruantur incerta.

INSTANT. Loqui de externis euentis, è quibus id cognoscere nequeat, Ed quòd vniuersa æquè eueniant iusto & impio.

AT loquitur de beneficijs Dei, quæ vtrisque communia sunt.

III. Eccl. 5. De propitiato peccato nolite esse sine metu. & c. Ne dicas; Misericordia Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur.

INSTAT Kemnitijs, legendum de propitiatione, non de propitiato.

AT idem vtriusque est sensus; Nam loquitur de præterita propitiatione, non de futura: Neque etiam de hac esse certi possumus; quia num viuamus, nescimus. Plura in Antichristo p. 4. q. 35.

IV. RATIO docet I. Non potest haberi certitudo fidei de propria iustitia. Quia cum fides nitatur Verbi Dei autoritate, eius certitudo debet vel in eo contineri immediatè vel ex eo euidenter deduci. At Speciales de personali iustificatione reuelationes sunt

sunt in eo pauca: *Vniuersales* autem promissiones requirunt conditiones in applicatione. Nec euidenter è verbo Dei potest deduci sua iustitia; quia nulli est euidenter sua conuersio interior; adeo Ierem. 17. *prauum est cor hominis & inscrutabile; & quis cognoscet illud?* Deinde plures decepti sunt, habere se putantes, quod non habebant: vt Petrus; *Tecum paratus sum in.* &c. Paulus furens in Christianos se ardere iusto zelo putabat. Demum, 1. *Cor.* 13. potest quis animam ponere pro fide, vt hæretici; signa facere; prædicare. &c. & tamen reprobus esse. Esto, sit infallibilis Sacramentorum operatio; at de obice posito certus est nemo.

2. Esto; Possit haberi certitudo fidei; nemo tenetur tamen ad eam habendam. Quia nil de eo præceptum est in Scriptura, in Symbolo, in vlllo Concilio. &c. Istud *Credo remissionem peccatorum*, generale est, eam esse in Ecclesia; vt explicatur in Symbolo Cōstantipol. Deinde in Conc. Tridentino sess. 6. definitur, Non teneri homines credere sibi remissa esse peccata. Demum omnis peccans mortaliter, fiet eo ipso hæreticus; non voluntariè peccans nõ potest ciuere se iustum esse; nisi falsum credat; vt credunt Sectarij. Adde, cum omnes hæretici sint foris; sequetur Nullum peccatorem esse in Ecclesiâ: quæ fuit hæresis Donatistarum.

3. Non expedit, vt ea certitudo semper habeatur. Nam ait S. Aug. lib. de corrept. & grat. c. 13. *In hoc loco tentationis tanta est infirmitas, vt superbiam possit generare securitas.* S. Greg. 9. Mor. 17. *Si scimus nos gratiam habere, superbi-*

mus. Et Luc. 18. *Dominus in eos, qui confidebant se iustos dicebat parabolam Pharisæi & Publicani.*

4. Reuelatio certitudinis non habetur, nisi à paucis; vt historiæ produnt, & per se constat. Et eandem credunt Anabaptistæ certitudinem, Sacramentarij &c. negant tamen Luthero-caluinistæ per eam fidem illos iustificari.

DICO AD I. Ostendit posse omnia seruari præcepta; seruari tamen humilitatem oportere; non præsumptuosè præfidere.

AD II. Sensus est, malè agentes fugere lucem; benè agentes amare lucem Christum; non tamè inde sciunt se iustificatos ad eam venire; cum accedant multi vt iustificentur. Mat. 11. *Venite ad me omnes.*

AD III. Sic non minus alij cognoscerent nos esse iustos, quam nos ipsi: at absurdum est tribuere omnibus certitudinem de aliena gratia.

AD IV. Testimonium illud non est Reuelatio infallibilis, sed Conlatio spei generans coniectura m. *Aur.* Non est nisi Oratio qua dicimus, *Abba Pater;* qua testamur Deum esse nostrum; & nos Dei de iure; etsi non semper de facto.

AD V. *Nos*, id est, prædestinatos saluti, de quibus ibi loquitur, qualis ipse & Apostoli. &c. Et *certus sum πεπεισμαι*, id est, per suasus sum, confido; quæ est certitudo coniecturalis, quoad fideles cæteros. Sic Hieron. ad Aglasiæ quæst. 9. & Heb. 6. *πεπεισμεθα*, id est, *Confidimus de vobis meliora.*

AD VI. Loquitur de notitia beneficiorum, quæ præparauit electis Deus; non quæ

non quæ in particulari ad huc, illum. &c. pertinent.

AD VII. Discussio ea non requirit certitudinem fidei; sed coniecturæ ex opinione & spe nostra factæ.

AD VIII. Testimonium conscientia lætitiâ affert; sed non infallibilem certitudinem. Vnde Ps. 2. *Exultate cum tremore.* 1. Cor. 4. *Nil mihi conscius sum; sed non in hoc iustificatus sum.*

AD IX. Loquitur de præsentia Christi apud Corinthios, quoad potentiam & miracula; non quoad gratiam iustificantem. patet ibidem.

AD X. Audacia non est certitudo: sed ex hac gignitur illa, quia credimus Christum passum ad stare Patri pro nobis, esseque Mediatorem nostrum fide tenemus.

AD XI. Voces illæ, *scimus, cognoscimus*, non necessariò includunt certitudinem fidei, nam scimus etiam ex signis. Dein sententiæ eæ sunt generales, de translatis de morte ad vitam; uti sperabatur.

AD XII. Certitudo, quæ ex operibus nascitur, est coniecturæ, non fidei. Dein, Lutherani suam certitudinem esse priorem volunt operibus, non posteriorem.

AD XIII. Paucis istis certitudo constitit ex reuelatione peculiari. Ita S. *Aug. 9. 57. 58. in Genesin.*

AD XIV. Promissiones eæ sunt generales, non particulares.

AD XV. Fides in se certissima est & infallibilis: remissio tamen peccatorum mihi, illi. &c. facta non est fidei articulus. Sic & spes in se certa est; at non in me, te, illo. &c.

QVÆSTIO LXVII.

An certitudine fidei homo certus esse possit, ac debeat, se esse Prædestinatum?

LYTHERANI affirmant. Mar. Bucerus in *Colloq. Ratisbon.* negat esse verum Christianum qui non eadem fidei certitudine credit, se habiturum vitam æternam; quia credit Christum esse, & Deum esse. Idem Martyr ad Rom. 8. Kemnit in *Exam. Trid. sess. 6. c. 12.* castigat Concilium docens: Neminem, sine peccati reuelatione, certo statuere debere, se esse prædestinatum.

CALVINVS Inst. 3. c. 2. §. 6. *Virè fidelis non est, nisi qui solida persuasione, Deum sibi propitium persuasus, de eius benignitate sibi omnia pollicetur; nisi qui diuina erga se beneuolentiâ promissionibus fructus, indubitatam salutis expectationem præsumit.* Sic & §. 40. in *Antid.*

SVADENT istis. 1. *Orandum est pro dono perseverantiæ, lac. 1. Postulet in fide, nihil hesitans: Ergo certo credere debemus nos accepturos perseverantiâ, ac proinde esse prædestinatos.* Ita Bucerus.

2. Idem. 1. Ioan. 5. *Sciatis, quia vitam habetis æternam, qui creditis in nomine Filij Dei.*

3. Calvinus in Eph. 1. *Habemus pignus hereditatis: ergo certifimus.* Ibidemque orat Deum Apostolus, ut illum in Ephesios, ut cognoscant se prædestinatos in adoptionem filiorum Dei.

4. Calvinus. 1. *Thest. 1. Scientes Electionem vestram; quia Evangelium nostrum non fuit ad vos in sermonetantum; sed & in Virtute, & in Sp. Sancto.*

5. Kemn. Rom. 8. *Quos vocavit, hos & iustificavit; quos iustificavit, hos & magnificavit.* Ecce patefactum hic fundamentum huius certitudinis.

6. Kemn. Ioan. 10. *Nemo rapiet eas de manu mea.* Rom. 8. *Quis accusabit adversus electos Dei?* 1. Cor. 1. *Confirmabit vos vsque in finem.*

AVTOR. Nemo citra Reuelationem potest, aut debet statuere, se esse prædestinatum.

I. Ita Scripturæ docent, non posse causam